

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw drs. K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Heerlen, 10 maart 2021

Excellentie, Geachte mevrouw Ollongren,

Graag willen wij, de zeven gemeenten van de regio Parkstad, middels deze brief reageren op de effecten van de herziening van de verdeling van het gemeentefonds. Wij doen dat omdat wij bezorgd zijn over deze effecten en wij graag met u hierover in gesprek willen gaan.

Het gemeentefonds zorgt voor ongeveer 2/3^e van onze gemeentelijke inkomsten en is daarmee onze belangrijkste inkomstenbron. De manier waarop deze verdeling plaatsvindt is dan ook van groot belang voor ons en de uitvoering van onze taken.

Het effect van die verdeling komt hard bij ons aan. Daar waar het globale beeld van de herverdeel-effecten is dat in de klasse 50.000-100.000 inwoners (waaronder Heerlen) sprake is van een positief effect en in de klasse 20.000-50.000 inwoners (waaronder Landgraaf, Kerkrade en Brunssum) van een zeer klein negatief effect, blijkt dat juist voor ons heel anders uit te pakken.

In de schema's die nu voorliggen constateren wij dat de regio Parkstad geconfronteerd wordt met een zeer fors en structureel (netto-)nadeel, met name omdat ongeveer 3/4^e van onze inwoners in de stedelijke (nadeel) gemeenten woont.

Natuurlijk begrijpen wij dat bij een verdeling van een fonds als het gemeentefonds het onmogelijk is alle gemeenten tevreden te stellen. Een herverdeling gaat altijd gepaard met plussen voor de een en minnen voor de ander. Wij hopen echter dat wij u duidelijk kunnen maken dat wij onevenredig hard worden getroffen. Deze onevenredigheid adresseren wij naast het algemene pleidooi dat door alle gemeenten gevoerd wordt om het gemeentefonds structureel en substantieel te vergroten.

Zoals wij onder meer in het Regiodeal-traject samen met u concluderen kampt onze regio met een meer-voudige problematiek. Een problematiek die gelegen is in grensligging, in bevolkingsdaling en in (historisch gegroeide) sociale en economische achterstanden. Denk aan hardnekkige achterstanden op het gebied van gezondheid, onderwijs en arbeidsparticipatie. U kent deze problemen. En u doet er ook iets aan in de vorm van onder andere een maximale bijdrage vanuit de Regiodeal of de zeer recente toekenning van een definitieve status van Zuid-Limburg als NOVI-gebied. Wij hebben ons meerjarig gecommitteerd aan de opgaves waarvoor wij staan en waarvan het belang alom wordt onderkend, maar het financiële fundament hiervoor wordt bij een herverdeling zoals nu in concept voorligt volledig weggeslagen. Aan de investeringskant zien wij onze co-financieringskracht – ook zonder herverdeling - jaarlijks afnemen waardoor ook deelname aan regelingen zoals de Regiodeal bijna geen optie meer is. Het is voor ons geen optie om de rekening bij onze inwoners te leggen.



De verdeling van het gemeentefonds heeft gemeenten de afgelopen jaren in de problemen gebracht. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de 'brandbrief' van de gezamenlijke burgemeesters in de zomer van vorig jaar met de passage: 'Het vlees is inmiddels echt van de botten, we teren in op onze reserveposities, we hebben de lokale lasten verhoogd en hebben oog voor een efficiënte en effectieve inzet van onze middelen'. Wij onderschrijven nog altijd dit signaal.

Daarnaast onderschrijven wij de brief van de VNG d.d. 12 februari 2021 "Herstel van bestuurlijk en financieel vertrouwen" gericht aan het kabinet volledig. Ook de brief van de Provincie Limburg d.d. 10 februari 2021 "Verdeelvoorstel herijkt gemeentefonds" kan volledig op onze instemming rekenen.

Wij dringen er dan ook op de eerste plaats bij u op aan dat bij een herverdeling van het gemeentefonds sprake zou moeten zijn van een verhoging van het totale gemeentefondsbudget. Het herverdelen van een tekort resulteert macro immers nog altijd in een tekort.

Graag gaan wij daarom met u in gesprek.

Wij zien namelijk dat u in het geval van Friese en Groningse gemeenten, die gaan kampen met forse nadelige effecten, overweegt de negatieve effecten bij wijze van uitzondering te compenseren. U merkt hierover in uw notitie "Toelichting verdeelvoorstel en samenvatting t.b.v. adviesaanvraag ROB" d.d. 29 januari 2021, kenmerk 2021-0000053126, pag. 5, o.a. op:

"Gemeenten in die regio kennen een zwakke sociaal-economische structuur en er is sprake van bevolkingsdaling. Zij maken relatief veel kosten in het sociaal domein vergeleken met het klassiek domein, terwijl het vermogen om eigen inkomsten te realiseren beneden gemiddeld is."

"Vanwege de zeer beperkte financiële draagkracht van deze gemeenten en de specifieke sociaal-economische structuur, waar momenteel met verschillende programma's ook in wordt geïnvesteerd, vinden de fondsbeheerders het in de rede liggen de nadelige effecten voor deze gemeenten te compenseren."

Precies al deze aspecten zijn ook bij ons nadrukkelijk van toepassing. Analooq aan de situatie in Friesland en Groningen brengen de effecten van de voorgestelde herinrichting van het gemeentefonds ons in een dusdanig kwetsbare situatie, dat wij ons niet kunnen voorstellen dat dat de bedoeling is van het nieuwe stelsel.

Graag onderzoeken we met u gelet op de sterke overeenkomsten óók voor onze regio de mogelijkheden van compensatie. De eerdergenoemde brief van de Provincie Limburg d.d. 10 februari 2021 sluit hierbij aan. De Provincie Limburg merkt namelijk op pagina 2 op: "Als er voor deze Groningse en Friese gemeenten binnen het gemeentefonds een bedrag wordt afgezonderd, moet dat ook gebeuren voor Limburgse gemeenten in dezelfde situatie".



Hoogachtend,

het college van de gemeente Heerlen

Dhr. P. van Zutphen
locoburgemeester

Mevr. L. Schouterden
gemeentesecretaris a.i.

het college van de gemeente Kerkrade

Mevr. dr. P. Dassen-Housen
burgemeester

Dhr. R. Stijns
gemeentesecretaris

het college van de gemeente Landgraaf

Dhr. mr. R. Vlecken
burgemeester

Dhr. H. Rijvers
gemeentesecretaris

het college van de gemeente Brunssum

Mevr. W. van der Rijt-van der Kruis
burgemeester

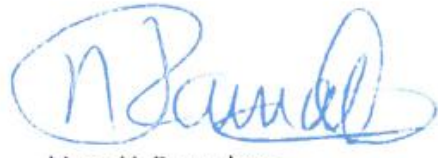
Dhr. O. Eussen
gemeentesecretaris



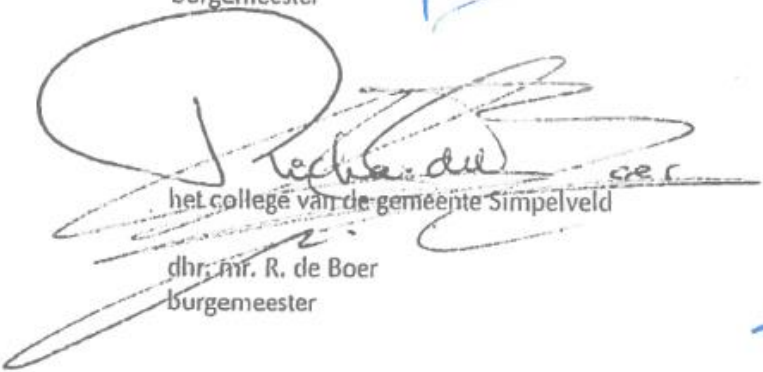


het college van de gemeente Beekdaelen

dhr. E. Geurts
burgemeester



Mevr. N. Ramaekers
gemeentesecretaris



het college van de gemeente Simpelveld

dhr. mr. R. de Boer
burgemeester



Mevr. mr. M. Liu
gemeentesecretaris

het college van de gemeente Voerendaal



dhr. W. Houben
burgemeester



Dhr. C. Janssen
gemeentesecretaris

N.B. Voor de goede orde delen wij u mede dat we ook een afschrift hebben verzonden aan:

- De medefondsbeheerder, de staatssecretaris van Financiën
- Raad voor het Openbaar Bestuur
- Vereniging Nederlandse Gemeenten
- Provincie Limburg

